

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рѣкъ IX.

Олифантъ, На. Четверть 19-го Вересня 1901.

Число 38.

Переглядъ тыж-дневной.

Въ хвили, коли здавалось, що всяке небесеченство вже минуло и що президентъ McKinley приїде до адоролья—рознеслась вѣсть, що вѣнь умеръ. Нервовыхъ и надзвычайно чуткихъ Американцѣвъ вразила ся вѣстка мовъ громомъ. Правила спеціальнай богослуження, спѣвали пѣсни, голосили бесѣды, плакали. Тѣло покойника выставлено на якійсь часъ въ мѣстовой галѣ въ Buffalo на показъ соткамъ тысячъ народа, а въ понедѣлокъ вѣдзезено зъ небувалою помпою до Вашингтону, звѣдки зновъ буде перенесене до мѣста Canton въ стейтѣ Огайо и похоронене въ родинномъ гробѣвѣ. Въ Вашингтонѣ подчасъ похоронивъ будуть присутніи всѣ сенаторы, конгресмены, члены найвысшого суду, заграничній посолъ, офицеры сухопутного войска и маринарки та много вызначныхъ гостей. Нынѣ для чести памяти покойного президента позамыкаю всѣ skleпы и застывлено всякую роботу. Урядъ президента обявляе вѣдь его заступникъ Roosevelt, который певно буде вести всю политику въ томъ самѣмъ дусѣ, что и McKinley.

McKinley родивъ ся въ 1843 р. Былъ учителемъ, потомъ вступивъ до войска якъ простой юнѣвъ и бравъ участь въ гражданской войнѣ. Вышшовши зъ войска офицеромъ, ставъ студіювати право и вѣставъ адвокатомъ; бувъ за два роки прокураторомъ и за 14 лѣтъ послѣмъ до конгрессу, потомъ служивъ до вѣщій часъ яко гвернеръ стейту Огайо, а въ 1896 и 1900 р. р. вѣставъ выбраннымъ президентомъ. McKinley бувъ не злымъ бесѣдникъ, се однакъ дивно, що въ часѣ, коли вѣнь самъ бувъ кандидатомъ на президента, майже нѣколи публично не бесѣдувавъ. Приватно [мавъ] се бути не злымъ чоловікъ, але якъ президентъ бувъ вѣнь лишь орудищемъ въ рукахъ капиталистичной республиканской партіи, котра его на сей урядъ выбрала.

„Великій“ страйкъ сталый вже скончивъ ся и то побѣдою тросту. Президентъ Шеферъ згодивъ ся на условія предложеніи тростомъ ще 2 тыжднѣ тому назадъ а именно, что юніями фабрикамы зѣстануть лишь тѣ, що подчасъ страйку зовсѣмъ не робили, що вѣдь теперь не буде що рѣшати конференціи робѣтниківъ и компаністѣвъ для обговореая высоты платнѣ, що платня остане та сама на всегда, а если бы робѣтники або компанія хотѣла еѣ змѣнити, то мусѣть повѣдомити про се другу сторону 90 днѣвъ напередъ. Робѣтники довѣдавшись про такую згоду—страшно неволеи и хто знае чи юніи сталевыхъ робѣтниковъ не розметитъ ся зовсѣмъ. Взагалѣ страйкъ цѣлый бувъ

дуже глупо веденый. Всяко видно було непевность и бракъ енергіи проводирѣвъ, а бракъ солидарности, и еднѣсти мѣжъ робѣтниками. Подъ тымъ взглядомъ тамтогорѣчний страйкъ угларѣвъ не дасть ся ані прирѣшати до сегорѣчного ставленого. Оно и не дивниці. При углю робить велика сила Русинѣвъ, Литвинѣвъ, Словаковъ, Поляковъ, котры довго зносять надужитя терпеливо, але коли вже стануть до борбы, то ведутъ еѣ зъ цѣлымъ затаємъ, не уступають нѣ на крокъ. Противно Американцѣ, що выдають вѣсь грошѣ заробленый каждого мѣсяця и не мають майже нѣколи гроша вѣдложеного на чорну годиву—въ часѣ страйковъ першій поддають ся. А въ сталевыхъ фабрикахъ робить взглядоменче чужинцѣвъ, якъ при углю.

Несукокои въ полудневой Америцѣ прибирають чимъ разъ грѣзніишу поставу, ба навѣтъ почалось явне вороговане мѣжъ Венезуелею а Коломбією. Министръ Спол. Державъ Нау повѣдомивъ обѣ згадаиіи республики, що Спол. Державы будуть за всяку цѣну боронити нѣтральности перешійка панамского. Кажуть, що Спол. Державы хотѣть погодити обѣ вѣрогуючій державы.

Братъ хиньского цѣсара принцъ Чунъ вже перепросивъ нѣмецкого цѣсара за смерть нѣмецкого амбасадора. Теперь намѣряе вѣнь звѣдѣти головнѣишій краѣ Европы и Спол. Державы.

Протоколы нарядъ мѣжъ Хинцями а союзниками зѣстали вже подписаны, а войска союзныи мали минутого Вторника опустити палаты, свѣтлыи и публичныи мѣсця хиньской столицы.

Въ Вашингтонѣ почавъ ся минушого тыждня судъ для розгляненя взглядыхъ заслугъ адмиралѣвъ Шаея и Сампсона.

До выборочной ситуаціи въ Галичинѣ треба ще додати нечувано вороже выступлене польскихъ газетъ супроти всего, що руске. Они, горшь пѣсовъ, такъ и кидали ся на нашихъ патриѣтовъ, на духовенство, на честныхъ выборцѣвъ, правыборцѣвъ и на цѣлый народъ. Нѣхто не смѣвъ постоити за належными собѣ правами, поучити народъ, ані агитувати, бо сейчасъ обкадали его болотомъ. Радикалы, бунтовники, гайдамаки,—гордали подъ небеса—вы хочете повалиги стовы теперѣшного ладу! Правительство и шляхта чистѣйшаче кристаль, а цѣлу бѣду въ краю вы дѣлаєте. Се тероръ зъ долины на пале гайдамакуфъ!—Ось вамъ и способъ бойованя польской гакаты. Смѣхъ и встыдъ. Тѣ самыи польскыи гакатысты, о ко-

трыхъ знае вже цѣлый свѣтъ, що страшно т. лорачуть Русинѣвъ; тѣ, котры рабують насъ всякими можиливыми способами; тѣ, котры лишь кривдою, войскомъ и жандармами вѣдносятъ побѣду при всѣхъ выборахъ; тѣ, котры супроти насъ поводятъ ся правдиво по варварски, роблятъ ся невинными, обертають кота хвостомъ. А за той часъ, коли они такъ горлали, дѣлали ся по краю такыи матерства тѣмъ надужитя, така крадѣжъ наибольшихъ правъ Русинѣвъ, запорученыхъ конституцією, що волосъ встаетъ на головъ. Чи се шляхотная борба??

Лишь правдиво-поступовый польскыи газеты, социалистичныи и робѣтничыи (а тѣхъ на жалъ е не много) зовсѣмъ не шкодили Русинамъ, або явно боронили ихъ. Се мусимо признати, за що цевно вѣдвѣдывать ся имъ нашъ народъ въ догѣднѣй хвилѣ.

Австрійска рада державна, якъ оновѣщуютъ правительственныи органы, буде скликана на 22. жовтня с. р. Мае она дуже много до полагодженя, а въ першій мѣрѣ мусить подтвердити розпорядженя правительства, выданыи на подставѣ славно-звѣстного австрійского § 14. Сей параграфъ, чорна карта въ австрійской конституціи, деспотично правивъ державою черезъ цѣлый часъ парламентарныхъ безпорядковъ и готовъ теперь, кола рада державна буде слухняною, достати ордеръ заслуги... Звычайно—такъ такихъ вывѣскають.

Дальше приїде на порядокъ дневной бюджетъ на 1902 рокъ, проектъ закона о фаховыхъ спѣлкахъ рѣшечныхъ и новыхъ прасовныхъ законовъ. Той послѣдній, на коли-бъ бувъ ухваленый, привѣсь бы наибольше хѣсна, бо мабуть нѣ въ одной конституціи державѣ не ограничена такъ свобода прасы якъ въ Австрій. Неволяницею, мусить тамъ друковане слово бути подъ строгою контролею прокураторѣвъ, котры конфискують все, що лишь имъ не до вѣдобы, а загалъ нѣколи не може прочитати вагои правды, не обвиваной въ панѣръ.

Зъ нагоды великихъ маневровъ французской флотилѣ выринуло въ Европѣ пытане, котра зъ державъ е теперь найсильнѣишю на морю? Се пытане розбѣрало множество людей, а зъ диспуты фаховцѣвъ и критики знитокѣвъ можна ось що заключати: Наибольшъ кораблѣвъ въ цѣломъ свѣтѣ все же мае Англія, але наколи-бъ сейчасъ пришло до войны мѣжъ Англією и Францією, такъ та по слѣдна побѣдитъ. Правда, що французка флотилѣ е о много менша, але она мае кораблѣ найновѣишю системы. всѣ сучасныи улѣпше-

ня и вынаходы на поли маринарки, знаменитыхъ адмиралѣвъ, д. брыхъ офицѣровъ и моряковъ. Англіи того всего не достаетъ, черезъ що подобно якъ на сухонутѣ, вже й на морѣ упадае еѣ повага.

„Не перепускайте жѣйсь жадныхъ вѣстей зъ полудневой Африки“—такій наказъ дало зновъ оногды австрійскыи министерство войнъ лордови Киченероу и вѣнь точно его выполняе. Уже колька днѣвъ не продерлась звѣдти нѣ одна вѣсть зъ вынѣткомъ его власныхъ рапортѣвъ, до якихъ не можна привязувати великой ваги. Певнымъ е лишь се одно, що Бурѣ бѣють ся дальше. О томъ можна довѣдати ся зъ помѣжъ рядковъ Киченеровыхъ донесенъ, хочъ и якъ они обережно низаныи. Пр. телеграма зъ дня 11. с. м. звучить: Ген. Митхуен атакувавъ бурскихъ вѣждѣвъ Ванъ Тондера и Делюря въ долинѣ Меріестъ. Бурѣ вѣдступили, лѣшаючи 18 забитыхъ а 41 полоненныхъ. — Сю телеграму треба такъ розумѣти: Англіен. Methuen, который мае 50 тысячъ войска, атакувавъ Бурѣвъ, але не могъ имъ нѣчого зрѣбати. Полягло досытъ Бурѣвъ, ще больше полягло напихъ. (о котрыхъ вѣстѣю ся доносити) а на послѣдъ Бурѣ подали ся въ беѣпечне мѣсце и робѣ, шо хочемъ... Иакоже не можна розумѣти денепи Киченера, бо вѣнь рѣшивъ ся не доносити правды. — Фактомъ е такожъ, що колька желѣзничныхъ поѣздѣвъ упали опять жертвою Бурѣвъ, а Англіицѣ не могутъ обезпечити ся вѣдъ сего, выдумали копе варварство. Пакують они именно до поѣздѣвъ полоненныхъ бурскихъ жѣнокъ и дѣтей тѣмъ возять ихъ венежными, Вурами обсаженными дорогами. Дѣлають они се въ той цѣли, чтобы Вурамъ вѣдоброти охоту нищити динамитомъ поѣзды, бо въ такомъ разѣ наложить руку на найдорожшій собѣ сосѣбы. Та такъ дѣла пѣтнуе весь цивилизованныи свѣтъ, бо они не годны джентелменѣвъ.

— Хемикъ Л. Шульмаре и электротехникъ Г. Рейдъ зъ Индианополисъ, Инд. оголосили, что вынаймили способъ, при помочи якого будуть могли шуюкою вырѣбляти правдивыи дѣяменты. Складовыи части тѣхъ дѣяментѣвъ суть такыи самыи якъ и правдивыхъ, черезъ що не будуть нѣчимъ рѣжнитись вѣдъ нихъ.

— Вѣче буковинскихъ учителей вѣдбулось при концѣ минушого мѣсяця въ Черновцѣяхъ. На вѣчу было присутныхъ около 800 учителей, а раджено тамъ въ першій мѣрѣ пады полѣпшенемъ учительского стану и надъ реформою буковинского школьництва.

— Середъ ясног дѣня, коли на небѣ не было нѣ одной хмарки, ударивъ громъ минушого недѣлѣ въ великій костелъ нѣмецкихъ евангеликовъ въ Ессидентѣ. Мд. и знищивъ его до основъ. Католицкыи фанатики трублятъ, что се кара божѣ на евангеликовъ...

— Зѣть подрогувавъ тещу. Вдова по Антонию Шиппѣ, Семерейскомъ господарю на Угорщанѣ, не могла въ жаденъ способъ згодитись зѣ своимъ зѣтемъ Импоромъ Гайдошемъ. Теща любила напиватись и одногды для упавивъ розпочала сварку зъ зѣтемъ. Той, не надумуючись богато, поваливъ тещу на землю, проколовъ їй верху губу, потѣмъ спѣдну, протягнувъ черезъ губу дрѣгъ и такъ здротувавъ їй уста. Теща поїмла зъ подрогуванымъ ротомъ на жалобу до сѣлского начальства, а опѣсля до лѣкаря—и той ея роздотувавъ.

— Чудернацкѣй клябъ завязавъ ся въ Джерси Сити, Н. Дж. Называе ся вѣнь „West Bergen Bachelor Club“, належить до него молодѣжъ мужеского пола, а цѣлы ихъ—бойкотоване дѣвчатъ. Тутешныи дѣвчата ажъ занадто дволичны—такъ выразивъ ся предсѣдатель клябу—уже ажъ за много наводили ся насъ за нѣсь. Мы рѣшили не дати ся имъ, не мати зъ ними нѣчого до дѣла и минати зѣ далека. После присѣсь сего клябу, не вѣльно его членамъ сходити ся зъ дѣвчатами, говорити ані запризныватись. Хто переступитъ тѣи посты, заплатитъ першій разъ 2 доллары кары, за другимъ разомъ буде выключеный зъ клябу.

— Фабрика и магазинъ пороха въ Овкландѣ, Н. Дж., власность American Shultz Powder Co. дѣня 12. с. м. вылетѣла въ воздухъ, въ наслѣдокъ експлозій парового котла. Катастрофа приключила ся въ часѣ обѣду, коли робѣтники разоїшли ся домѣвъ, и сѣи обѣданыи треба завѣдчувати, что лишь 5 людей потяряло при томъ жите. Въ противномъ разѣ было бы упало жертвою колькадесятъ робѣтниковъ.

— Сильвіо Нодарі, добре знаанныи емигранційный агентъ зъ Генуы, который не одного галицког селянина запропастивъ въ бразилійскихъ вертепахъ, сидѣть теперь въ львовскомъ криминалѣ. Нодарі мавъ свое бюро въ Италиі, але бувъ австрійскимъ подданнымъ. Недавно вѣнь приѣхавъ до родинного мѣста Градища въ Австрій, але бувъ австрійскимъ подданнымъ. Недавно вѣнь приѣхавъ до родинного мѣста Градища въ Австрій, але бувъ австрійскимъ подданнымъ. Недавно вѣнь приѣхавъ до родинного мѣста Градища въ Австрій, але бувъ австрійскимъ подданнымъ.

— Зѣ Канады доносятъ намъ, что на колоніи Gilbert Plains, кулявого мало що кулаками не попропцали, а его колега, который зъ нимъ бувъ, спухъ якъ бани вѣдъ комарѣвъ, понеже до хаты вѣхто не приїмивъ, отже въ поли подѣ цельюю черезъ колька днѣвъ ночували.

— Золотыи часы надходятъ мабуть для старыхъ женщынъ! Зѣ угорского села Nagykarcsya доносятъ, что тамъ старѣй 78-рѣчной бабѣ, вѣдѣвъ по Ю. Папа, выросли 4 молодѣи зубы. Не одна молодѣи женщина, котра мусить носити штучныи зубы, буде їй завидувати.

— Неразъ бувають люди дуже необережныи и платять за се житемъ. Таке стало ся и въ громадѣ Физеръ на Угорщанѣ, де побережники Андриѣ Петрашъ принѣвъ аршеникъ, чтобы нимъ вытѣрѣти шуры, и поставивъ въ горнятку на вѣкнѣ. Поставивъ тѣи поїшовъ до своей работы, а жѣнка варила вечерю и казала донѣцѣ подати собѣ соли, что такожъ була въ горнятку на вѣкнѣ. Дѣвчина вѣмѣсто соли, подала матери горнятку зъ аршеникомъ, а та высыпала всю отруку до стравы. Опѣсля сѣли обѣ и повечеряли. Коли побережникъ позно въ ночи вернувъ домѣвъ, заставъ жѣнку и дѣньку вже неживыми.

— Вури на озерѣ Гуронъ знищили 9 рыбацкихъ клябѣвъ. Вѣльща половина зъ нихъ розбила ся коло побережного мѣста Портъ Гуронъ, Мич. дѣня 9. с. м.

Братъ смерти. Тѣхъ называютъ сонѣ, але зовсѣмъ неслухно, бо сорѣ не нищитъ тѣлѣ, але скрѣпляе, освѣжѣе и вѣмѣцнѣе жите. Здоровый сонѣ есть неоцѣненнымъ добродѣйствомъ, особливо въ лѣтѣ, ко-

ли тѣло больше змучено якъ колинебудъ и потребуе передовѣсьмъ скрѣпления черезъ сонѣ. Сонѣ вѣднѣе горячо, котрого наслѣдкомъ е значне ослаблене всѣхъ членѣвъ чѣловѣка, а часомъ и слабѣсть, а что наименше склонность до ней. Добрый сонѣ есть отже не лишь милымъ вѣдпочинкомъ, але конечно потребнымъ дѣломъ до здоровья, а дае его певно Тринера Лѣчнице Горке Вино, що показалося всюды дуже пріемнымъ, смачнымъ и вѣдсѣвѣжающимъ. Се правдивый лѣтныи напитокъ, що рѣвночасно управляетъ чистѣе и заживане и длѣтло лѣкарѣвъ поручають его тамъ, где есть потребне скрѣплѣне и урегѣлюванѣе организму. Тысячѣ людей переконались о добротворномъ влиянѣи того знаменитого лѣку на ихъ устроѣи и выдали о нѣмъ найлѣпшій свѣдѣцтва. Вино, что вѣдзначаеся тѣми свойствами вырабляе только Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill., и нѣхто другій. Продають его въ аптикахъ, але не берѣтъ иншого кромѣ правдивого Тринера, котрѣ едино ручитъ добрый наслѣдъки при пріемномъ смаку, поправляе желудокъ, вѣдсѣвѣжѣе тѣло и духа та спроваджуе добрый и здоровый сонѣ.

— Зѣ Канады доносятъ намъ, что на колоніи Gilbert Plains, кулявого мало що кулаками не попропцали, а его колега, который зъ нимъ бувъ, спухъ якъ бани вѣдъ комарѣвъ, понеже до хаты вѣхто не приїмивъ, отже въ поли подѣ цельюю черезъ колька днѣвъ ночували.

— Золотыи часы надходятъ мабуть для старыхъ женщынъ! Зѣ угорского села Nagykarcsya доносятъ, что тамъ старѣй 78-рѣчной бабѣ, вѣдѣвъ по Ю. Папа, выросли 4 молодѣи зубы. Не одна молодѣи женщина, котра мусить носити штучныи зубы, буде їй завидувати.

— Неразъ бувають люди дуже необережныи и платять за се житемъ. Таке стало ся и въ громадѣ Физеръ на Угорщанѣ, де побережники Андриѣ Петрашъ принѣвъ аршеникъ, чтобы нимъ вытѣрѣти шуры, и поставивъ въ горнятку на вѣкнѣ. Поставивъ тѣи поїшовъ до своей работы, а жѣнка варила вечерю и казала донѣцѣ подати собѣ соли, что такожъ була въ горнятку на вѣкнѣ. Дѣвчина вѣмѣсто соли, подала матери горнятку зъ аршеникомъ, а та высыпала всю отруку до стравы. Опѣсля сѣли обѣ и повечеряли. Коли побережникъ позно въ ночи вернувъ домѣвъ, заставъ жѣнку и дѣньку вже неживыми.

— Вури на озерѣ Гуронъ знищили 9 рыбацкихъ клябѣвъ. Вѣльща половина зъ нихъ розбила ся коло побережного мѣста Портъ Гуронъ, Мич. дѣня 9. с. м.

Братъ смерти. Тѣхъ называютъ сонѣ, але зовсѣмъ неслухно, бо сорѣ не нищитъ тѣлѣ, але скрѣпляе, освѣжѣе и вѣмѣцнѣе жите. Здоровый сонѣ есть неоцѣненнымъ добродѣйствомъ, особливо въ лѣтѣ, ко-

ли тѣло больше змучено якъ колинебудъ и потребуе передовѣсьмъ скрѣпления черезъ сонѣ. Сонѣ вѣднѣе горячо, котрого наслѣдкомъ е значне ослаблене всѣхъ членѣвъ чѣловѣка, а часомъ и слабѣсть, а что наименше склонность до ней. Добрый сонѣ есть отже не лишь милымъ вѣдпочинкомъ, але конечно потребнымъ дѣломъ до здоровья, а дае его певно Тринера Лѣчнице Горке Вино, що показалося всюды дуже пріемнымъ, смачнымъ и вѣдсѣвѣжающимъ. Се правдивый лѣтныи напитокъ, що рѣвночасно управляетъ чистѣе и заживане и длѣтло лѣкарѣвъ поручають его тамъ, где есть потребне скрѣплѣне и урегѣлюванѣе организму. Тысячѣ людей переконались о добротворномъ влиянѣи того знаменитого лѣку на ихъ устроѣи и выдали о нѣмъ найлѣпшій свѣдѣцтва. Вино, что вѣдзначаеся тѣми свойствами вырабляе только Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill., и нѣхто другій. Продають его въ аптикахъ, але не берѣтъ иншого кромѣ правдивого Тринера, котрѣ едино ручитъ добрый наслѣдъки при пріемномъ смаку, поправляе желудокъ, вѣдсѣвѣжѣе тѣло и духа та спроваджуе добрый и здоровый сонѣ.

Еси жертвою подвизокъ?

Находи такъ, кому чтобы вы пріишли порадовати ся зѣ мною перше, нѣжъ ще большъ грошей приїде ся вамъ выдѣти на подвизки и домашній зѣмъ. Не буде васъ стоить ані цента порадовати ся зѣ спеціалістомъ, который вже тысячѣи зѣнощѣмъ людей зовсѣмъ вытѣчилъ.

НАМАТАЙТЕ! Се не робить иншого рѣшечныхъ нѣжъ бы вы средствъ не ужинали, бо а намъ покажу и доведу, что не лише здѣлаю поѣду, але зовсѣмъ вытѣчу кѣмъ нѣмъ.

Хемикъ-электрическимъ способомъ. Значенію ся до тѣхъ мало звѣстныхъ спеціалістѣвъ, котры ругать вытѣчати Мѣи списъ вытѣченыхъ пересѣдѣтъ когдо неуждо, что може мати довѣри до мене. Мои лѣчене перемѣнили всѣи средства въ медицинѣ и въ гоноу равнѣ за послѣднихъ 50 лѣтъ.

ЧИТАЙТЕ СЕБЕ.

Вылѣченныи рѣшечныи.

Почававший докторъ O'Malley

Повинность спонукѣе мене, абы намъ ливсѣти. Въ томъ мѣстѣ а много особъ навѣщеныхъ тѣмъ самымъ чимъ и я бувъ дѣтисый, не маючи нѣдѣи вытѣчати. Якъ бытъ, буде до васъ не згодитись ся о порадѣ и лѣченѣ, буде бытъ змущеныи зовсѣмъ перестати правлювати. Я бувъ навѣдывающыи, але теперь, зѣвѣдѣи вышному зѣнаю, чую ся дѣсно вытѣченымъ. Працюю зовѣи а то тѣмъ дѣнѣмъ. Подвизки подвизки вже (не маю потреби носити ихъ). Починую ся за часаного, а зѣмъ за се до смерти буду вѣдичный. Вамъ вѣдичный у Armour & Co., Wholesale Meat House, Wilkes-Barre, Pa.

0 75 Wm. Patterson.

Мои лѣчене вытѣчили кождѣи мушину, женщину або дѣти могутъ бути вытѣченыи вѣдъ навѣдывающыи, бѣтъ стародавномъ, трѣбномъ операціи; навѣтъ вѣхто не е задержанныи вѣдъ праѣ.

Мои лѣчене представити многыи особамъ, котры буыи инѣи вытѣченыи, але котры не бѣжѣють собѣ, чтобы ихъ оглошувати.

ПОДВИЗКИ НЕ ВЫЛѣЧАЮТЪ ПРОШУКЛИНУ.

Хто не-будъ хочѣе бачити ся зѣ мною, нехай голосѣтъ ся на поимѣе подвизки адресъ:

DR. ALEX. P. O'MALLEY,

Офисъ въ Wilkes-Barre и Scranton, Pa.

Сарингтонскыи офисъ: Burr Building, 134

Washington ave. Honesdaleскыи офисъ: 160

So. Washington st.

в Альберт доти Ольшев-скій сидів тихо. І не тільки „Nagód P.-ki“, але й хто не знав, що якийсь ksiądz Olszewski уступає в пустинях канадійських.

Таке то, брати Русини, в Канаді! Хто не хоче, то назурає по нашій голові драпає. Коби то вже нам раз розум і сила, щоби ми вже не далися по голові драпати, а відогнали не-прошених опікунів на всі вітри! Аж тогди певно буде гаразд. Б. В.

СПРАВИ „Р. Н. СОЮЗА“

Хотачи приступити до „Союза“ най посилають вступне і місячне до кассира:

Alex Shlanta,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

И уведомлять секретаря по адресу:

D. D. Pyrez,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Справозданє касове „Р. Н. Союзу“ за місяць Август, 1901.

Ansonia, Conn. Братство св. Петра и Павла	\$33.90
Auburn, N. Y. Бр. св. О. Николай	8.32
Belle Vernon, Pa. Бр. Пр. Богородиць	30.35
Buffalo, N. Y. Бр. св. Иоана Христителя	15.94
Члены	6.30
Breslau, Pa. Бр. св. Андрея	19.50
Charleroi, Pa. Бр. Сост. св. Духа	39.64
Cleveland, O. Нове братство	7.60
Eleonora, Pa. Бр. св. Арх. Михайла	27.66
Elmira Heights, N. Y. Бр. св. Арх. Мих.	13.05
Glen Lyon, Pa. Бр. св. Петра и Павла	11.95
Homestead, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	12.68
Irwin, Pa. Бр. св. Мих. Арх.	6.30
Jessup, Pa. Бр. св. Петра и Павла	22.23
Jersey City, N. J. Бр. св. Петра и Павла (юн. и юн.)	207.64
Lansford, Pa. Бр. Пр. Богородиць (юн.)	139.14
McAdoo, Pa. Бр. Попр. Пр. Богородиць	38.47
Mayfield, Pa. Бр. св. Кирила и Методія	42.97
Бр. св. Иоана Хр.	46.92
Бр. св. Бориса и Глба	7.63
М. Р. Н. С.	22.72
Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Димитрія	49.50
Бр. св. Петра и Павла	39.85
Mahanoy Plane, Pa. Бр. св. Иліи	5.00
Northampton, Pa. Бр. Пр. Богородиць	65.79
Old Forge, Pa. Бр. св. О. Николай	4.16
М. Р. Н. С.	—
Olyphant, Pa. Бр. св. Иоана Хр.	86.65
В. Фекула	1.40
Д. Мурза	1.40
Pittsburg, Pa. Бр. св. О. Николай	217.05
Бр. дівоче	—
Priceburg, Pa. Бр. св. Василия Вел.	40.00
Plymouth, Pa. Бр. св. Петра и Павла	17.33
новое братство	3.47
Passaic, N. J. Бр. св. О. Николай	20.20
Члены	5.60
Rhone, Pa. Бр. св. Спася	13.80
Sayre, Pa. Бр. Благовѣщеня Пр. Бог.	—
Scottdale, Pa. Бр. св. Иоана Хр.	24.56
Shamokin, Pa. Бр. св. Йосифа	9.56
Бр. св. Кир. и Мет.	119.10
Shenandoah, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	36.63
St. Clair, Pa. Бр. Пр. Богор.	32.86
St. Louis, Mo. Бр. св. Арх. Мих.	40.45
Soldier, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	—
Seranton, Pa. Бр. св. Иліи Прор.	—
Syracuse, N. Y. Бр. св. АА. Петра и Павла	13.86
Simpson, Pa. Бр. св. Василия Вел.	37.28
Trauger, Pa. Бр. св. Петра и Павла	16.80
Бр. св. Иоана Христителя	33.52
Troy, N. Y. Бр. св. О. Николай	8.83
Waterbury Conn. М. Р. Н. С.	17.50
Whitney, Pa. Бр. Трехъ Святителей	15.26
West Pawlet, Vt. Бр. Попр. Пр. Бог. (юлія)	16.60
Yonkers, N. Y. М. Р. Н. С.	32.35
М. Курляковъ (Chicago, Ill.)	2.10
New Kensington, Pa. Бѣдьякъ П.	3.00
Nelson Mills, Pa. П. Жидякъ	4.20
Дуда Ив. (Arnold City, Pa.)	4.00
Разомъ:	\$1719.57
Було въ касѣ	\$12686.28
Доходъ въ Августѣ	1719.57
Всего доходу въ Августѣ	\$14405.85
Расходъ въ Августѣ	764.61
Остатъ въ касѣ	\$13641.24
Зъ того депозитовъ	\$2563.54
Фондъ желѣзный	8974.88
Фондъ розпорядимый за Августъ	\$2102.82

Братства зъ Sayre, Pa., Soldier, Pa., Seranton, Pa., и „Р. Н. Союзъ“ зъ Old Forge, Pa. надіслали грошъ познѣнше, вже по замкненому рахунку, отже будуть оголошені въ слѣдующимъ справозданю.

Алекс. Шланта,
печать.

А. Д. Пирецъ,
секретарь.

НОВИНКИ.

Достане безплатну пораду.
Кожний, хто має яку справу до суду в старій краї, и нашіше до головного уряду Руско Народного Еміграційного Дому в Америку на адресу: REV. N. PIDNORECKI 21 SUSSEX ST., JERSEY CITY, N. J.
Руско-Народ. Еміграційний Домъ має свого руского адвоката въ краю.

— Правдиве польоване на анархистовъ почало ся въ Америцѣ вѣдъ дня 6. с. м. то е вѣдъ часу, якъ Чолгошъ стрѣлявъ до президента. Арештовано звѣстну а. нархистичну агітаторку Емю Гольдмнъ. Познѣнше 12 а. нархистовъ въ Чикаго, кѣлькихъ въ Боффо, Нью Йорку, Петерсбургу и пр. Всѣ великі паны, высокі урядники, фабриканты, капиталісты и духовенство кривчать, щоби ихъ безпощадно выщити, бати, розпинати. Не зняти лишъ, що ти панове гадають зроби бити зъ конституцією Спол. Державъ, котра всѣмъ признає неограничену волю.

— 275 вояковъ занедужало въ McPerson, Ga. по зѣдженю мясного потравки, яку собі зварили. Всѣхъ відставлено до шпиталю, а лѣкарѣ говорятъ, що 4. зъ нихъ умре.

— Галиційскій митрополитъ посилає до Америки свого писара о. Жолдака малярске правительство о. Репакъ, а Репакъ о. Гр. Левицкого. Благодати сыплють ся якъ зъ рукава. Next?!

— Въ Нью Йорку появилася книжка: „Мудрий Монахъ и Царъ Микола П.“ Исторична поема. Посвящаєть ся Ветерану Коммунизма Петру А. Кропоткину. Написавъ Омеянъ Прозора. Выпускъ 1-й. Ціна 25к.—15с. 1901. р. Copyright by Emile Provoza.

— „Ще у насъ кулѣ зроблений на Гумберта. И на Угорщину ще спровади-мо жалобу. Такъ кончатъ ся оденъ листъ, найденый мѣжъ паперами анархиста Антона Таша, котрого дня 2. с. м. арештовано въ Дебрецині. Сей именови, якъ мы доносили въ ч. 36. нашої газетѣ, хотѣвъ забити австрійского цѣсаря.

— Выявило ся теперъ, що розбишакъ, котрий минаючи тиждня задержали желѣзничій поѣздъ коло Техаркана, Ark. забрали зъ касы почтового вагона 50 тысячъ долларовъ. Мимо всякихъ возможныхъ способѣвъ, не можуть вѣхъ нѣякъ сиоимати.

— 200 майнеровъ въ Jeddo, Pa. (наші люде звать Дзядо) присягнули вѣдъ горнячихъ напитокѣвъ. До сего намовали ихъ жены.

— Деякі польскій газетѣ и „Slovenske Noviny“ зъ Hazleton, Pa. хотять нагавать зъ Л. Чолгоша, убійника президента, зробити Русина. Та скажемо имъ, що не знаютъ нѣчого о свѣтѣ божомъ, мають злія інформаціи и пишуть дурниці. Л. Чолгошъ е Полякъ, рожденый въ Америцѣ, въ Detroit, Mich., а его отецъ, Полякъ зъ подѣ ирусского забору. Павло Чолгошъ же на фармѣ коло Cleveland, Ohio. Се незбиті факты.

— Всѣмъ Русинамъ, що знаютъ англійску мову, а хотѣли бѣ запознатись докладно зъ правами Пенсильваніи, радимо прочитати собѣ дуже приступно напечатану книжку подѣ заг. „The Pennsylvania Citizen.“ Набути еѣ можна у R. L. Myers & Co., Harrisburg, Pa.

— Миліонеръ Г. О. Армстронгъ, властитель найбільшихъ ятокъ (рѣзницѣ) на свѣтѣ, названий королемъ рѣзничковъ, померъ няглою смертію въ Саратога, Н. Й., де приѣхавъ бувъ зъ Чикаго на лѣтній побутъ.

— Великій огонь повставъ дня 11. с. м. въ складахъ тѣну на полудневої части мѣста Ст. Джонъ въ Новій Фундландіи. Огонь не можна було угасити черезъ цѣлий день, а шкоды, якій вѣнъ заподѣявъ доходу до 5,000,000 доллар.

— Самогубовъ (автомобилѣвъ) стали уживати въ мѣстѣ Чикаго до розвожени почты зъ дуже добрыми наслідками, а въ Парижі послугуєсь ними огневъ сторожа.

— Много побѣвъ, худобы и двоухъ людей покусавъ скаженный пѣсь, який передъ кѣлькома днями появилъ ся въ околици Прайсбургъ, Pa. Наші люде, котрі тамъ мешкають повинні мати ся на бачности.

— „Чи правда?“ Сим посвѣдчаю, що дня 3. септембра я получилъ зъ редакціи „Свободы“ \$10.00, за які дуже дякую и заявляю, що употреблю ці гроші на благо народа! Омелянъ Прозора, 142 E. 4th St., New York.

— Если котра зъ канадійскихъ колоній потребує англійско-русского учителя, нехай пише до мене: W. B. CISNOSKI, 222 Stella St., Winnipeg, Manitoba.

— Оголошене. Теперѣш на адреса о. Подгорецкого есть: REV. N. PIDNORECKI 21 Sussex Street, JERSEY CITY, N. J.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ.

Т.—АМ СЕПТ. 13. Руской истор. библ. т. 7 і 8, Н. Т. і III. 1899: 1) Сестинскій верстакъ Гаа Русъ XIV.—XV. С. Іа. Диниченна; 2) Внутрішній станъ западной руской церкви в Польско-литовскій державѣ в концѣ XVII. ст. та Уніи. О. Левинский; 3) Нарисъ ставища православной церкви на Украйнѣ відъ половини XVII. до конци XVIII. ст. Вол. Антоновичъ К. 20, р. 14.
СЕПТ. 18, I кто-жъ вѣна була, оповѣданіи М. Слободяноу, 1901. К. 10, р. 4
СЕПТ. 23, Початокъ родины, прп. власности і держави, Фр. Батальса. У. Р. В. С. 1900, К. 12, р. 4.
СЕПТ. 28, „Вагачько галасує зъ нечеловѣка“ др. Шенспира У. Р. В. С., 1901, К. 10, р. 4.

ПУБЛІКА.

Написавъ Максимъ Горькій.

Сѣльскою дорогою, вдовжъ білихъ хлѣб. посуваєсь суцѣлѣный дикимъ вѣтомъ чударний похід.

Збыта маса народу коталась впередъ — наче велика фіяля — а передъ нею ступавъ конякъ, предивно-сьмішна шкапа. Сумно тримавъ голову спущену; коли підносилъ передну ногу, то кивавъ головою такъ дивно, якъ бѣ хотѣвъ впакувати еѣ въ порохъ на дорожѣ, а коли підносилъ задну ногу, то цѣлий задъ тѣла опускавъ ся, и тогда здавалось, що конякъ мусить выасти.

До переду воза привязана посторонкомъ за рамена мала, вся гола жінка — ще дѣвчина майже. Она йшла одиночкомъ — звернена на лѣво; голова — обвита густимъ, темно-яснимъ, скудольченимъ волосемъ, — була піднесена и троха закинена взадъ, выбулушені широко очі гляділи в даль стовпуватимъ зоромъ, в якімъ не пробивалось нічого людского... Ціле еѣ тіло покрыте сніжнимъ и червоними плямами, округлыми и подовгастыми смугами, лѣва дѣвоча грудь була скалѣчена, а кровъ капала на діл... Вдовжъ тѣла и лѣвої ноги ажъ до колѣна кровъ творила пурпуровый ремінь, який змішаний зъ порохомъ, засихавъ на нозі в грубу поволоку. Выглядало, наче б зъ тѣла жінки вирвано довгий и узкій поясъ и довшее оббивано бичемъ еѣ тіло — оно было цілкомъ сине и напухле.

Малі и кущяві ноги жінки взбивали порохъ, тіло страшно скручене заверталось, и годі було поняти, для чего оно не повалилось на землю, а штельукало по дальшему поузъ воза по порожній и огрітой землі...

На возі стоявъ рослий хлопця в білій сорочці и чорній баранковій шапці на голові; зъ підъ шапки звисали кучми рудого волося; в одній руцѣ державъ поводъ, а в другій батігъ, якимъ рівномірно на перемину шмигавъ то по хребті коняки то по тілі жінки... Очи рудоволосого хлопця підійшли кровю и блищали злобно-радіснимъ огнемъ: краска волося робила зеленаво забарвлені очі ще більше визначними. Зъ підъ заковченихъ рукавівъ визирала пара сильныхъ, мускулярихъ рукъ, що густо обросли червонимъ волосемъ; его уста отверті, білі острі зуби блискали и вѣдъ часу до часу вінъ кричавъ коноводскимъ голосомъ:

„Впередъ — вѣдьмо! Гаа-а! Гоп! Ага! На маешъ ти-и! — Добре такъ, братя!“

А зъ заду за возомъ зъ жінкою топчила ся маса людей и кричала, вила, свистала, сѣмилася, співала, юдила... Хлопці-уличники бігли — ту й тамъ вискочить одинъ передъ другимъ и накликує до жінки безвѣстиві слова, описля сѣмій товпи виріжняєсь понадъ всѣмъ інше, навить понадъ остріи свѣтлобатога в повітрю... Жінка бігує зъ зворушеними лицами и цікавими очима... Мущини йдуть позадъ и выкрикують огадні слова до стоячого на возі... вінъ обертаєсь до нихъ и сѣмилася, отвариючи широко уста... потімъ настуває ударъ по тілі жінки... довгий и тонкий батігъ обвивавъ еѣ плечі и прилипъ попідъ руками... жінка кричить, корчучись...

Кінь ставъ, але в тій хвилі рушивъ зновъ, а обтовчена баба ступала дальшему ізъ возомъ. Відолатна шкапа ступала повільно, кивала головою, наче-б хотѣла сказати:

„Якъ огидно бути худобою! Однакъ можна бути примушенимъ брати участь в низшимъ ставі!“

А небо, те полудневе небо, було зовсімъ погідне — жадной хмарки не побачишъ, а літо розпустило свої богаті розналені лучі...

Списавъ ся се не якъ образецъ, що має представляти переслѣдоване пророка, котрий нічого не значить в своей вітчизні, — ні, на жалъ ні! Щось подібного звѣтъ ся „публика“. Такъ карать мужі своїхъ жінокъ, сли они їмъ спроневають ся. Се образокъ звичаєвий и уживаний людомъ — і я его бачивъ 15. липня р. 1891 в селі Кан-дівка, губерніи херсоньской.

(Сілая російского аб.)

Дещо з історії

російской православной місії в Америцѣ.

FROM SAN FRANCISCO „EXAMINER“, JUNE 12, 1891.

Horrible tales of cruelty to the Russian Church students.

The officers of the Society for the Prevention of Cruelty to Children, have at length decided to make an investigation into the management of the Greco-Russian Seminary at 1713 Powell Street, near Filbert. For a long time past — in fact, since the church was badly gutted by fire, nearly two years ago — there have been rumors that the management of the seminary is not what it should be, and that the young boys brought here from Alaska to study and fit themselves for the ministry have been cruelly and inhumanly ill-treated.

The arrest was the outcome of a series of troubles that, during several years past, have distracted the peace of the Russo-Greek Church. Vladimir, the Bishop of Alaska and the Aleutian Islands, has never been popular with his parishioners. Stories of his conduct with teachers and students in the seminary leaked out, and a clique of Russians, headed by Nicolas Fedoroff and Dr. Nicolas Russell, proceeded to make things lively for the Bishop, whose baptismal name is Vasilii Sokolovskii. He was charged with being arrogant and despotical and a disgrace to religion; inasmuch as he has committed crimes so revolting that they could not even be hinted at in a public print.

ВАЖНЕ!

Братство св. Ар. Михайла въ St. Louis, Mo. буде при-нимати новыхъ членѣвъ при \$1.00 вступного, дня 6 го Октября. На томъ мѣтингу буде ся такожъ при-нимати до „Р. Н. Союзу“ новыхъ членѣвъ вѣдъ 1 до 35 лѣтъ цѣлкомъ безъ вступного, а вѣдъ 35 до 45 лѣтъ за повѣ вступного.

Григорій Копча, севр. братства и „Р. Н. Союзу.“

— Где есть? Марушка Головенька, родомъ зъ Ветлина, ярославского повѣту въ Галичинѣ. Пошла вѣдъ своего вѣтца Микола, що живе въ Йорктонѣ, вже два роки тому назадъ и не зна-ти где еѣ подѣває. Хто бы знавъ о нѣй, нехай дасть знати на адресу

NICHOLAS HOLOVENKA Yorkton, Assa, Canada.

— На продажъ. Два дуже добрі проперти за тану цѣну на Гил стріт въ Олифантѣ. Голоситись до асекураціонного офісу братѣвъ O'Malley надъ Шпвиномъ 1 го або 2-го октября. \$5

Свобода слова и дѣла

М а т и : — Деню, ты шибенику якийсь, чому не колышешъ дитяну?! Черезъ еѣ крякъ я не то що, але й газетѣ вже прочитати не могу. Иди сейчасъ колысати!

М а л ы й Д е н ь о (зъ плачемъ): — Ой, йой, йой, бу-у-у, я не буду колысати!

М а т и : — Чому, крѣ-тяча вѣро? О 76

М. Д е н ь о : — Бо я при колысаню вашою дитяну не маю нѣколи, такъ въ Спол. Державѣхъ заповученою свободѣ слова и дѣла.

М а т и : — Якоп-жъ свободѣ слова и дѣла тобѣ треба?

М. Д е н ь о : — Такоу, що якъ бы я того крикуна добре посваривъ, а опѣсля и выбивъ, то вѣнъ затихъ бы й безъ колысаня... ч.

Страшні оповідання о жорстокости взглядахъ студентів російської церкви.

Урядники товариства за дѣла обезпечені дѣтей відъ жорстокости, поставили вглянути в управу греко-російской семинаріи на Powell St. ч. дому 1713, близько Filbert. За довгий часъ особливо-ж, відъ коли огонь випаливъ церковь, значить відъ двохъ років, носились чутки, що управа семинаріи не естъ такою, якъ повинна бути, та що молоді хлопці привезені сюды зъ Аляски вчитись і при-готовлялись до священнического звания естъ люто і не по людски трактовані.

Арештоване естъ вислѣдкомъ цілого ряду клопотівъ, що, черезъ минулі літа, ворушили спокій російско-грекской церкви. Володимиръ, епископъ аляскинскій і алеутскихъ островівъ, николи не мавъ миру міжъ своїми парохіями. Історію о його поведеню зъ учителями і студентами в семинаріи випили на верхъ, і громада Росіяни, підъ проводомъ Микола Федорова і д-ра Микола Роселя, почали братись на добре до епископа, котрого хресте імя естъ Василь Соколовскій. Його обжаловано, що вінъ надутый, деспотичный і приносить нечестъ религіи; бо-ж і поповнивъ вінъ злочини такъ потрясаючи, що о нихъ хочъ би натяннути, не-можливо в публичнімъ друку.

Можна буде купити въ редакціи „Свободы“ тіи книжки по зниженій цѣнѣ:

1. Образки зъ Америки - пат. 10
2. Народный Рухъ Астро-Угорскихъ Русинѣвъ - 15
3. Канадійскія Русь - 10
4. Конституція Сполуч. Державъ Пѣван. Америки - 10
5. Дещо про права и суды въ Сполуч. Державѣхъ, а особливо въ державѣ Пенсильваніи - 10
6. Тимко Гаврилюкъ - 15
7. Ігу. Оповіданія - 15
8. Про відступництво вѣдъ російского православия и ихъ переслѣдованя - 10
9. Американскій шляхтичъ - 15
10. Капиталъ и праця - 10
11. Борба клясъ и дѣлягого робѣтнички організують ся? - 10
12. Календаръ зъ образами на р. 1901 - 50
13. Весела книжочка зъ образами - 30

Если бы хто купувавъ кожду книжку зъ особна, то тыхъ 13 книжочокъ будуть коштувати его \$2.10. Хто пришле \$1.50, тому вышлемо всѣ 13 книжочокъ и оплатимо почту.

Але лишъ до нового року. Грошѣ треба присылати напередъ.

ВЖЕ ДРУКУЄСЯ Календаръ „Союза“ на рѣкъ 1902.

Въ календарі томіъ кромѣ многихъ цѣнавыхъ рѣбѣвъ буде такожъ

УСТАВЪ ЦЕРКОВНЫЙ.

Замовлення и грошѣ (50 центѣвъ за оденъ) просимо присылати завчасу на адресъ предѣдателя „Союза“:

REV. A. BONCHEVSKY, 10 May Str., ANSONIA, CONN. або до редакціи „Свободы.“

В. W. Woshner,

Першо-рядный складъ убраня для дѣтей и doroslykh, 1306 Carson Str. мѣжъ 13 з 14 улицемъ, S. S. Pittsburg, Pa.

Хто лашъ себе и дѣточинъ хоче гарно одити, Той не мусить у жидовскіхъ сторѣхъ заглядати. У Вощнера все дешеве „Суты“ и модныя крою — И модъ дешево и не естъ „Берать, дурный тотъ!“

